

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Cojocar Elena în numele părții vătămate Bîrca Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Eftodii Valeriu XXXXX.

Eftodii Daniel XXXXX.

Țurcan Roman-Alin XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.02.2021 -20.12.2021

Instanța de apel: 13.01.2022-11.05.2022;

Instanța de recurs:01.09.2022–22.02.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Centru din 20 decembrie 2021, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364^l Cod de procedură penală, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:*

Eftodii Valeriu XXXXX în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art.152 alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare.

În conformitate cu art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit lui Eftodii Valeriu pedeapsa definitivă sub formă de 2 ani și 6 luni închisoare.

În baza art.90 alin.(1) Cod penal s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoare stabilindu-i un termen de probă de 1 an;

Eftodii Daniel XXXXX în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 600 unități convenționale, ce constituie 30 000 lei;

Țurcan Roman-Alin XXXXX în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 600 unități convenționale, ce constituie 30 000 lei.

Cheltuielile judiciare în valoare totală de 1 536 lei, indicate în rapoartele de constatare și rapoartele de expertiză judiciară a părților vătămate, s-au încasat în mod solidar de la inculpații Eftodii Valeriu XXXXX, Țurcan Roman-Alin XXXXX și Eftodii Daniel XXXXX în beneficiul statului.

S-a încasat, în mod solidar de la inculpații Eftodii Valeriu, Eftodii Daniel și Țurcan Roman-Alin, în contul părții vătămate Bîrca Ion suma de 6 000 lei pentru serviciile apărătorului, potrivit bonului de plată nr.897448 din 31 mai 2021.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Eftodii Valeriu, de comun

acord și prin înțelegere prealabilă cu Țurcan Roman-Alin și Eftodii Daniel, ambii domiciliați în satul XXXXX, raionul XXXXX, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, pe 22 noiembrie 2020, aproximativ la ora 01:30, în timp ce se aflau în stradă, în satul Bulboci, r-nul Soroca, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând lipsă de respect față de societate și o obrăznicie deosebită, cu scopul de a atrage atenția și reacția publică asupra comportamentului său, în mod demonstrativ, fără careva motiv, au inițiat un conflict cu Bîrca Ion și Topalo Daniel.

Ulterior, conflictul a trecut în bătaie, în timpul căreia le-au aplicat acestora multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 05 ianuarie 2021 echimozele periorbital bilateral cauzate lui Bîrca Ion s-au produs prin mecanism de lovire cu obiect contondent și se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 15 decembrie 2020, la examinarea medico-legală a documentelor medicale a lui Topalo Daniel, se determină echimoze pe față, plagă contuză a frunții deasupra ochiului stâng, care s-au produs prin mecanism de lovire cu obiect contondent, pot data din 22 noiembrie 2020 și se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Producerea leziunilor corporale prezente Topalo Daniel prin cădere liberă de la înălțimea corpului este puțin probabilă.

Leziunile corporale depistate la Topalo Daniel s-au produs prin mecanisme de lovituri multiple (cel puțin 2-3 lovituri) și pot data din 22 noiembrie 2020.

Tot el, în aceleași circumstanțe, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, având intenția de a-i cauza leziuni corporale lui Bîrca Ion, prin exces de autor intenționat, i-a aplicat acestuia o lovitură cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 15 decembrie 2020, fractura bilaterală a mandibulei cu deplasare, comoție cerebrală, care s-au produs prin mecanism de lovire cu obiect contondent și pot data din 22 noiembrie 2020, condiționând o dereglare de sănătate de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Fractura bilaterală a mandibulei a putut fi produsă prin intermediul unei singure lovituri.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept că:

- faptele inculpatului Eftodii Valeriu întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.art.287 alin.(2) lit. b) și 152 alin.(1) Cod penal- *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșită de mai multe persoane, cu vătămarea medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și care au provocat urmările prevăzute de art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății;*

- faptele inculpatului Eftodii Daniel întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art. art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal- *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșită de mai multe persoane;*

- faptele inculpatului Țurcan Roman-Alin întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal- *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșită de mai multe persoane.*

3. Avocatul Lichii Boris în interesele inculpaților Eftodii Valeriu, Eftodii Daniel și Țurcan Roman-Alin a declarat apel prin care solicită admiterea acestuia, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și aplicarea în privința inculpaților Eftodii Valeriu, Eftodii Daniel și

Țurcan Roman-Alin a Legii cu privire la amnistie.

3.1. Avocata Cojocaru Elena în numele părții vătămate Bîrca Ion, a atacat cu apel sentința, solicitând admiterea acestuia, casarea sentinței și rejudecarea cauzei potrivit regulilor instanței de fond cu pronunțarea unei decizii prin care să fie admisă integral acțiunea civilă și stabilirea unei pedepse cu executare reală a inculpaților.

A invocat dezacordul cu sentința ca fiind una neîntemeiată, emisă cu erori grave atât procesuale cât și materiale, pasibilă de a fi casată integral cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii prin care:

- inculpatului Eftodii Valeriu să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 3 ani închisoare cu executare în penitenciar semiînchis;

- inculpatului Eftodii Daniel să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de 2 ani închisoare cu executare în penitenciar semiînchis;

- inculpatului Țurcan Roman-Alin să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de 2 ani închisoare cu executare în penitenciar semiînchis.

A considerat că, la adoptarea sentinței, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art.397 Cod de procedură penală deoarece dispozitivul acesteia nu conține vreo hotărâre cu privire la acțiunea civilă înaintată, cu toate că acțiunea civilă în cadrul examinării cauzei penale a fost înaintată de către reprezentantul părții vătămate Bîrca Ion.

În partea descriptivă instanța de judecată, a dedicat o propoziție în partea prejudiciului suportat, respingând acțiunea civilă înaintată în latura ce ține de încasarea prejudiciului material și moral de la inculpați, deoarece de Bîrca Tatiana, mama părții vătămate Bîrca Ion, a fost preluată suma de 15 000 lei, pentru prejudiciu suportat.

Însă, instanța de fond superficial a analizat înscrisul dat, deoarece mama părții vătămate a primit acest ajutor financiar doar din partea unuia din inculpați pe care a fost de acord să-l ierte.

La fel, instanța de judecată a lăsat fără examinare repararea prejudiciului moral suportat, de către Bîrca Ion, în urma căruia ultimului i s-a cauzat o durere sufletească enormă, deoarece a fost bătut cu cruzime, batjocoră și cu o obrăznicie deosebită de către condamnați în centru satului său de baștină și în fața mai multor persoane.

Totodată, avocata a apreciat critic stabilirea pedepsei inculpaților, din motivul că, asemenea pedepse sunt mult prea blânde pentru persoanele date, nefiind atins scopul legii penale consfințit la art.61 alin.(2) Cod penal.

A mai menționat că, pe tot întregul procesului penal, condamnații au avut în comportament de batjocoră față de Bîrca Ion și mama ultimului, aceștia neavând bunul simț de a-și cere scuze față de Bîrca Ion pentru cele întâmplate.

S-a lăsat cu vederea și stabilirea unor obligații puse în seama condamnaților cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

O astfel de pedeapsă aplicată acestora, cu certitudine nu-și va atinge scopul și nu va corecta și resocializa condamnații în cauza dată, aceștia fiind liberi de orice acțiune, neavând o supraveghere din partea autorităților statului și neavând nici o obligație, cu toate că, unul din condamnați a săvârșit o infracțiune gravă.

Ulterior, avocata a depus cerere de apel de concretizare, în scopul precizării pretențiilor pecuniare, a prezentat prejudiciul material suportat, prejudiciul material ce urmează a fi suportat și prejudiciu moral și borderoul de cheltuieli: alimentație în legătură cu tratamentul suportat 1 677 lei, tratament suportat 7 131 lei, tratament stomatologic ortopedic ce urmează a fi suportat 12 000 lei, combustibil în legătură cu tratamentul 1 436 lei, prejudiciul moral 100 000 lei, în total 122 244 lei, solicitând admiterea cererii de apel și încasarea din contul Eftodii Valeriu, Eftodii Daniel și Țurcan Roman-Alin în calitate de prejudiciul material suportat, prejudiciul material ce urmează a fi suportat, prejudiciul moral în sumă totală de 122 244 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2022, s-au admis apelurile declarate de către avocatul Lichii Boris în interesele inculpaților Eftodii Valeriu XXXXX, Eftodii Daniel XXXXX și Țurcan Roman-Alin XXXXX și de avocatul Cojocaru Elena în interesele părții vătămate Bîrca Ion, s-a casat parțial sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

S-a liberat Eftodii Valeriu XXXXX de la executarea pedepsei penale stabilite prin sentința Judecătorei Soroca sediul Central din 20 decembrie 2021 pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) și art.152 alin.(1) Cod penal, în baza art.2 alin.(1), (3) al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

S-a liberat Eftodii Daniel XXXXX de la executarea pedepsei penale stabilite prin sentința Judecătorei Soroca sediul Central din 20 decembrie 2021 pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, în baza art.2 alin.(1), (3) al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

S-a liberat Țurcan Roman-Alin XXXXX de la executarea pedepsei penale stabilite prin sentința Judecătorei Soroca sediul Central din 20 decembrie 2021 pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, în baza art.2 alin.(1), (3) al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

S-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de avocatul Cojocaru Elena în interesele părții vătămate Bîrca Ion privind încasarea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de avocatul Cojocaru Elena în interesele părții vătămate Bîrca Ion împotriva lui Eftodii Valeriu XXXXX, Eftodii Daniel XXXXX și Țurcan Roman-Alin XXXXX privind încasarea prejudiciului moral.

S-a încasat de la Eftodii Valeriu XXXXX în folosul lui Bîrca Ion prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

S-a încasat de la Eftodii Daniel XXXXX în folosul lui Bîrca Ion prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

S-a încasat de la Țurcan Roman-Alin XXXXX în folosul lui Bîrca Ion prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

În rest s-au menținut dispozițiile instanței de fond.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, la caz, sunt întrunite prevederile art.1 din Legea nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care expres stabilește că, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.art.2–5, 7, 8 din prezenta Lege.

Mai mult, inculpații au recunoscut vina în cele comise și au exprimat acordul privind aplicarea în privința lor a Legii privind amnistia, solicitând încetarea procesului penal în baza acestei legi, cererile fiind susținute și de avocatul inculpaților.

La soluționarea apelului declarat de către avocatul Cojocaru Elena în interesele părții vătămate Bîrca Ion, instanța de apel a operat cu prevederile art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, potrivit căruia se reglementează, că la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Instanța de apel a conchis că, instanța de fond a considerat necesar de a respinge acțiunea civilă înaintată în latura ce ține de încasarea prejudiciului material și moral de la inculpați, deoarece de Bîrca Tatiana, mama părții vătămate Bîrca Ion, a fost preluat suma de 15 000 lei, pentru prejudiciu suportat.

În sensul dat însă, instanța de apel a menționat că, instanța de fond eronat a soluționat acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Bîrca Ion privind încasarea prejudiciului material și moral și s-a expus în modul redat, totodată nici nu a indicat soluția adoptată referitor la acțiunea civilă în partea dispozitivă a sentinței, contrar prevederilor art.397 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a constatat că, deși a fost depusă concretizare la acțiunea civilă înaintată inițial și partea vătămată a pretins încasarea prejudiciului material în sumă de 22 244 lei, după cum rezultă din materialele cauzei penale, partea vătămată nu a prezentat în susținerea acțiunii civile careva înscrisuri în dovedirea prejudiciului material cauzat în urma acțiunilor inculpaților anume în volumul solicitat concretizat.

Astfel, deoarece se solicită prejudiciul material fără anexarea documentelor de natură să demonstreze temeiul invocat, instanța de apel a considerat că, nu este posibilă stabilirea exactă a sumei prejudiciului material convenit părții vătămate.

Într-o altă ordine de idei, instanța de apel a constatat că, în urma acțiunilor infracționale ale inculpaților, părții vătămate Bîrca Ion i-a fost cauzat prejudiciu moral, manifestat prin suferințe psihice în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților, la care a fost supus, prejudiciile respective nefiind recuperate de inculpați.

Partea vătămată ca urmare a acțiunilor infracționale ale inculpaților a fost nevoită să se adreseze organului de urmărire penală, în procuratură, în instanța de judecată privind apărarea drepturilor sale și atragerea la răspundere a inculpaților, în prezent nefiind recuperat nici prejudiciul material și nici moral cauzat în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților.

Deci, părții vătămate i-a fost adusă daună morală, deoarece însuși faptul de a fi prejudiciat implică o suferință psihică, ce presupune necesitatea unei compensații.

Totodată, imediat după comiterea faptei, inculpații nu au adus careva compensare părții vătămate în cadrul judecării cauzei în instanța de fond, motiv care la fel aduce suferințe morale în legătură cu atitudinea indiferentă a inculpaților, prejudiciul moral fiind evident și care necesită recuperare. Instanța de fond a considerat că, inculpații urmează să compenseze prejudiciul moral cauzat părții vătămate în suma de 10 000 lei de la fiecare inculpat, sumă care va fi în raport cu suferințele suportate de Bîrca Ion și va aduce satisfacție pentru prejudiciul moral cauzat.

În sensul dat, instanța de apel a conchis că, prejudiciul moral este evident și care necesită recuperare de la inculpați, însă suma solicitată de partea vătămată de 100 000 lei este o sumă exagerată și încalcă principiul general al echității, care ar constitui un venit nejustificat, iar suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral din partea inculpaților este în raport cu suferințele suportate de partea vătămată și va aduce satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

5. Avocata Cojocaru Elena în numele părții vătămate Bîrca Ion, în baza art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu încasarea solidară în folosul părții vătămate Bîrca Ion de la inculpați a sumei de 100 000 lei ca satisfacție echitabilă a prejudiciului moral.

5.1. În motivarea cerințelor sale invocă precum că, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi:

- importanța vitală a drepturilor personale și a bunurilor;
- nivelul sau gradul suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice;
- felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudicial.

În acest context, recurentul notează că, repararea prejudiciului moral reprezintă satisfacții echitabile destinate a compensa material suferințele fizice ale părții vătămate, ca urmare a acțiunilor infracționale ale făptuitorului.

Totodată, la stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu moral, se are în vedere o serie de criterii: consecințele negative suferite de cei în cauză pe plan fizic și psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială, având în vedere că, prin despăgubiri cu rol

compensatoriu, se urmărește o reparație justă și echitabilă a prejudiciului moral suferit, dar nu și îmbogățirea fără justă cauză.

Prin încasarea a câte 10 000 lei de la fiecare inculpat, instanța de apel nu a ținut pe deplin cont că, acțiunile infraționale inculpaților s-au exprimat prin aplicarea loviturilor cu mâinile și picioarele în regiunea capului și a corpului.

Totodată, instanța de apel doar sumar s-a referit la unele din aspecte menționate, fără a intra în esența daunei morale pricinuite lui Bîrca Ion, or decizia instanței de apel nu cuprinde nici un element de fapt care ar justifica acordarea unei asemenea compensației prea diminuate în sumă de 10 000 lei de la fiecare inculpat.

Consideră că, aprecierea instanței de apel în partea acordării compensației morale, nu a asigurat o justă și echitabilă satisfacție a prejudiciului moral suferit de Bîrca Ion, în coraport cu suferințele fizice și psihice la care a fost supus și consecințele survenite, or, instanța de apel urma să i-a în considerație faptul că lui Bîrca Ion i s-a cauzat un prejudiciu psihologic enorm, pe lângă maltratarile suferite, acesta a fost bătut cu cruzime, batjocoră și cu o obrăznicie deosebită de către inculpați în centrul satului său de baștină și în fața mai multor persoane.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Borislav Babenco în numele inculpaților și procurorul au depus referințe privitor la opinia sa asupra recursului declarat de avocatul Cojocar Elena în numele părții vătămate, menționând că acesta urmează a fi respins ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele din dosarul cauzei, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Sub acest aspect se reține că, recursul depus este fondat pe temeiurile prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Astfel, Colegiul penal constată că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2022, s-a dispus încasarea de la inculpați în folosul părții vătămate Bîrca Ion a câte 10 000 lei fiecare, în scopul reparării prejudiciului moral cauzat acestuia prin infrațiune.

Colegiul penal menționează că, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin săvârșirea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infrațiunii dedusă judecătii, în cazul pretinderii recuperării prejudiciului moral.

La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerație suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței la viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea cuantumului, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire

care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

În acest context, instanța de recurs notează că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația, trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În termenii Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, acest criteriu se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acestea să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesiv de mari pentru autorul daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Mai mult, prejudiciul moral pentru suferințele cauzate prin infracțiune părții vătămate Bîrca Ion de către inculpații Eftodii Valeriu, Eftodii Daniel, Țurcan Roman-Alin, nu poate fi încasat în mod solidar de la aceștia, cuantumul acestuia urmând a fi stabilit pentru fiecare inculpat separat.

În baza celor expuse, Colegiul penal respinge poziția avocatei Cojocaru Elena în numele părții vătămate Bîrca Ion, deoarece instanța de apel corect a stabilit încasarea a câte 10 000 lei de la fiecare inculpat pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune părții vătămate Bîrca Ion, suma fiind proporțională faptelor comise de inculpați.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Cojocaru Elena în numele părții vătămate Bîrca Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2022, în cauza penală în privința lui *Eftodii Valeriu XXXXX, Eftodii Daniel XXXXX și Țurcan Roman-Alin XXXXX*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 02 martie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie